

POSVETOVANJE O POLITIKI NA VASI

Pretekli teden je bilo v Ljubljani pod predsedstvom predsednika SZDL Slovenije Mihe Marinka, dvodnevno posvetovanje o problematiki socialistične politike na vasi v luči smernic IX. plenuma Glavnega odbora SZDL Jugoslavije. Posvetovanje so se udeležili člani Glavnega odbora SZDL Slovenije, predsedniki okrajnih in občinskih odborov SZDL ter zadrugi in drugi javni delavci. Prvi dan posvetovanja sta imela referate Jože Ingolič in France Simončič. Drugi dan pa je v razpravi poleg drugih sodeloval tudi Ignac Nagode, direktor Kmetijske gozdarskega posestva Kočevje. Na posvetovanju so sprejeli predlog zaključkov kot napotilo za delo organizacij Socialistične zveze in pomoč kmetijskim organizacijam pri njihovem delu.

Tovariš Nagode se je v svoji razpravi v glavnem zadržal pri problemih delitve osebnega dohodka, oziroma bolj vzpodbujajočih oblikah nagrajevanja na kmetijskih posestvih.

Ob reorganizaciji kmetijskih in gozdarskih posestev na Kočevskem so glede osebnih prejemkov postavili načelo, da so le ti odvisni od količine dela, oziroma količine proizvodov. Materialna zainteresiranost delavca je s tem dobila močne korenine in to se je pokazalo pri proizvodnih uspehih. Tako se je samo moznost na kravo dvignila v enem letu za 700 l. mлека. V naslednjih letih pa jo tako povečevali, da so na posestvu dosegli lani povprečno 3230 litrov na kravo.

Močno je narasla tudi vrednost proizvodnje za zaposlenega. Ta se je povečala od 350 tisoč leta 1952 na 1,25 milijona v lanskem letu. Res je, da so k temu prispevale znatne investicije, vendar je materialna stimulacija delavcev najbolj vplivala na povečanje produktivnosti dela. To je vplivalo tudi na osebne prejemke, ki so se lani povišali za 60 odstotkov.

Ta sistem nagrajevanja po učinku je imel močan vpliv na količinski dvig proizvodnje, slabše pa je v pogledu rentabilnosti, saj mnogokrat proizvodnja ni ekonomična. Gre predvsem za živinorejsko proizvodnjo, ko so včasih materialni in splošni stroški resno ovirali rentabilnosti.

Pri sedanjem nagrajevanju je

druga pomanjkljivost pri izvajanju enotnega principa glede nagrajevanja delavcev in nagrajevanja uslužbencev. Strokovni in administrativni kader je bil do nedavnega nagrajen po tarifnem pravilniku podjetja brez prave in neposredne materialne stimulacije za dvig in pocenitev proizvodnje. Na posestvu so tudi premalo storili, da bi vključili v skupno odgovornost za gospodarjenje vsakega posameznika in je breme odgovornosti za gospodarski uspeh ležalo predvsem na organih delavskega upravljanja in vodilnih uslužbenceh podjetja.

To je narekovalo potrebo, da so na posestvu vključili v sistem nagrajevanja po učinku vse zaposlene ne glede na položaj. Odločili so, da so osebni dohodki hkrati odvisni tudi od lastne cene proizvodov. Obračun pa bodo naredili večkrat na leto.

Z anketo, ki naj bi pokazala, koliko je seznanjen neposredni proizvajalec z organizacijo dela, stroški in dohodki, so ugotovili, da še tako stimulativni sistem nagrajevanja ne deluje učinkovito, če ni hkrati podprt z družbeno politično razgledanostjo vsakega proizvajalca.

Referent Ignac Nagode je dejal, da bi bilo prav, če bi na kmetijskih posestvih osnovali proizvodne skupine, ki bi prevzele vso obveznost, hkrati pa tudi vedele, kakšni so proizvodni stroški, osebni dohodki in kako je osebni dohodek odvisen od finančnega uspeha, oziroma cene proizvodov. S tem, da prevzema proizvodna skupina svojo obveznost, se tudi bistveno spremeni vloga strokovnjakov, ki posostajo predvsem organizatorji dela in strokovni voditelji delavcev. Ustvarja se nov družbeni odnos med voditeljem in delavcem, ki imata skupni cilj dvigniti in poceniti proizvodnjo. Oba sta zainteresirana, da se stalno strokovno izpopolnjujeta. Pred vse strokovnjake v proizvodnji pa se postavljajo naloga, da čimhitreje usposobijo posameznega delavca za uspešno delo. Sodobno organiziranje kmetijske obrat potrebuje sposobne delavce - specialiste. Specializacija v posameznih obratih in posestvih zahteva specializacijo strokovnjakov. Za to bo nujno prilagoditi šolske programe v srednji in visoki šoli, posebno če računamo, da se bo marsikateri delavec hotel nadalje izobraževati v stroki.

Dvodnevno posvetovanje je zaključilo s stehnim prispevkom o konkretnih nalogah Boris Kraigher, predsednik Izvršnega sveta LS LRS.

ZDRUŽITEV KOMITEJEV ZK

Pred dnevi so se sestali na skupnem sestanku člani Občinskih komitejev iz Ribnice, Sodražice in Lašča. Sestanku sta prisostvovala tudi dva člana Okrajnega komiteja ZK iz Ljubljane. Vsi trije sekretarji so poročali o dosedanjem delu komitejev ZK. Sprejeli so sklep o združitvi obeh komitejev ZK Ribnica in Sodražica, ter dela iz področja občine Lašče, ki bo pripadlo ribniški občini. Pogovorili so se tudi o nadaljnjem delu, študiju in drugem.

VOĐSTVO »DOMA«

Na zadnji seji obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kočevje so sprejeli odlok o prehodu podjetja »Dom« v podjetje v izgradnji. Za direktorja podjetja v izgradnji je bil imenovan Tone Čuk, za pomočnika direktorja pa Ignac Karničnik. Na seji so tudi poročali, da so vsa dela v zvezi z združitvijo »Doma« in obrata »Stojne« v eno podjetje v teku in da bo to urejeno do 1. januarja prihodnjega leta.

Realni naj bodo

Na četrtem plenumu Okrajnega sindikalnega sveta, ki je bil ta mesec v Ljubljani, so obširno govorili o nalogah sindikata pri sestavljanju planov za leto 1960 ter o vrsti problemov, ki se pojavljajo pri sestavljanju programov v proizvodnji. O vsem tem sta poročala predsednik OSS Uroš Rupreht in podpredsednik Jože Jager.

Tov. Jager je v svojem poročilu poudaril, da so sindikati odigrali prav pri uvajanju nagrajevanja po učinku pomembno vlogo, ves nadaljnji razvoj pa jim nudi tudi v bodoče lepe pogoje za obširno delo. Trenutno je najvažnejši plan za leto 1960. Pri tem delu morajo sodelovati vsi, ne samo vodstva podjetij, kajti napake, storjene pri sestavljanju novih tarifnih pravilnikov, se ne smejo več ponoviti. V pričakovanju visokih tarifnih postavk so napravili marsikje visoke proizvodne plane, ki jim potem niso bili kos. Pri sestavljanju programov za prihodnje leto pa se opazijo ravno obratne težnje: napraviti čim nižje plane, katere ne bo potem nobena umetnost krepko prekoračiti. In kdo bo tedaj na dobičku?

Zalostno je predvsem to, da gre do nekaterih vodstev podjetij mimo delavskih svetov, mimo kolektiva in marsikje pripravijo plane na hitro, povsem po svojem okusu, ki jih »zaradi pomanjkanja časa« delavski svet lahko samo še sprejme. Pa še nekaj! Pri sestavljanju proizvodnih planov bi že bilo treba pričeti misliti na daljša razdobja, za kar imamo sedaj že vse pogoje; preskrba s surovinami in drugim

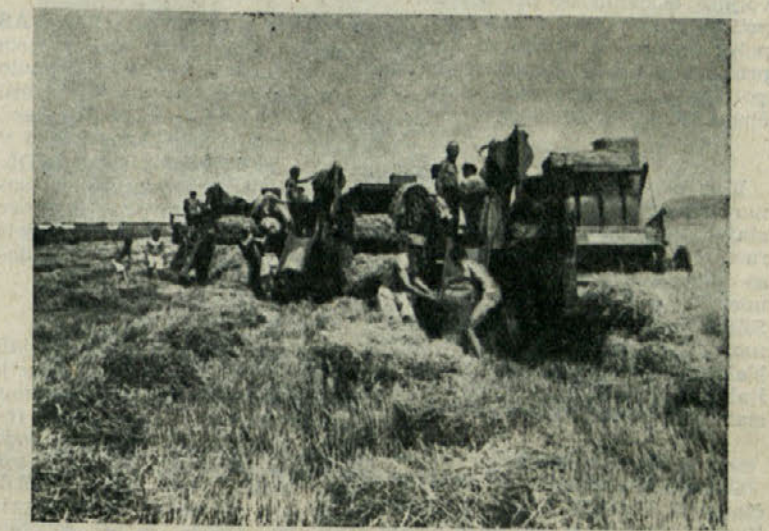
Ob dnevu naše armade

razprajejo vse enote Jugoslovanske ljudske armade. Na dan 1. januarja 1960 se bo ustanovila prva proletarska brigada Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije. Ti slavni brigadi, ki je bila ustanovljena na dan 1. januarja 1945, so sledile še druge brigade, divizije, korpusi in armade. V zelo težkih okoliščinah je rasla partizanska vojska, ki je našim narodom priborila svobodo, enakopravnost in srečnejše življenje.

Težko priborjeni svobodi so sledila leta obnove in socialistična izgradnja. Jugoslovanska ljudska armada, pod prekaljenim vodstvom partizanskih komandantov na čelu z maršalom Titom, je uspela ohraniti našo socialistično ureditev. Silovitim napadom z Zahoda in Vzhoda se je postavila ob robu samo ljudska armada pod vodstvom Komunistične partije.

Od osvobodilne predvojnne armade ni ostalo ničesar. Med našo armijo in ljudstvom ni več prepada, temveč tesno in neposredno sodelovanje, kar v veliki meri prispeva k hitrejšemu razvoju našega gospodarstva in razvoju socialistične miselnosti.

Ob prazniku naše armade izrazimo vsem njenim pripadnikom najtoplejše čestitke z zahvalo za vse, kar so storili, da so nam priborili in ohranili to, kar danes imamo: srečno in ponosno socialistično »vovino«!

Pripadniki JLA pomagajo kjer je potrebno.

plani kolektivov za prihodnje leto

materialom je zadostna, z novim načinom planiranja pa bi omogočili tudi naraščanje proizvodnje, dohodka, predvsem pa produktivnosti in dvig življenjske ravni proizvajalca.

Veliko je vprašanj, o katerih bodo morali še temeljito razpravljati

sindikati pri obravnavanju novih planov. Važno je tudi vprašanje strokovnjakov, ki jih trenutno še vedno primanjkuje, ki pa si jih bo treba čimprej zagotoviti. Paziti pa bodo morali tudi leto za letom na izpolnjevanje postavljenih planov.

-vee

PO SVETU

● V Jugoslaviji se je mudil na »bisku sekretar socialistične stranke Italije Pietro Nenni in član centralnega odbora stranke Nino Fogliareti. V naši deželi sta bila teden dni kot gosta zveznega odbora SZDL in sta imela v tem času srečanja in razgovore z našimi najvišjimi voditelji in s predstavniki Socialistične zveze. Nenni je pred odhodom iz naše dežele izjavil, da je zelo zadovoljen, da se je lahko srečal s predsednikom Titom, člani vlade, predstavniki SZDLJ, sindikatov ter ostalimi predstavniki družbenega in političnega življenja.

● V Paragvaju se je pod vodstvom najgorja Fortela začel oborožen upor proti diktatorju dežele Stroessnerju. Uporniki so začeli z letalstvom in lahkim topništvom »napadati« z raznih področij Paragvaja. Namen imajo blokirati čete diktatorja Stroessnerja, ki je prišel pred petimi leti na oblast z vojaškim udarom. Minirali so reki Rio Panama in Rio Paragvaj in opozorili preko radijske postaje vse ladijske družbe, naj ustavijo promet na rekah, ker so jih na več mestih minirali.

● Nadškof Makarios je bil z večno glasov, dobil je 144 tisoč glasov, drugi kandidat pa 71 tisoč, izvoljen za prvega predsednika Cipra. V vseh mestih in vaseh na Cipru so svečano proslavili izvolitev Makariosa za predsednika republike.

● Belgijske vojaške enote in policijski odredi so v severnem področju Belgijskega Konga aretirale večje število domačinov in zaplenile večjo količino orožja. Od oktobra sedaj je v tem področju izgu-

bilo življenje 40 ljudi. Položaj je sedaj v tem delu Konga miren.

● Od 25. do 29. januarja bo v glavnem mestu Tunizije druga konferenca afriških narodov. Na njej bodo sodelovale sindikalne organizacije Afrike. Povabili pa bodo tudi vsa politična gibanja, tajništvo afriško-azijske solidarnosti ter protikolonialni odbor Srejozemlja. Osrednja točka tuniskega srečanja bo razprava o osvoboditvi afriškega kontinenta. Obrazložili bodo tudi gospodarska in socialna vprašanja, ki jih tarejo.

● Med Marokom in Francijo je že prišlo do ponovnih sporov glede Mauritanijske. Maročani sodijo, da so Francozi ustanovili tako imenovano islamsko republiko Mauritanijsko zato, da bi v novi državi zadržali doseženo oblast nad ozemljem, ki je pred francosko kolonizacijo bilo v sklopu Maroka.

● Na zadnjem zasedanju avstrijskega zveznega parlamenta so razpravljali tudi o tem, kakšne so razmere na področju manjšinskega šolstva na Koroskem. O tem vprašanju je imel daljši govor socialistični poslanec dr. Neugebauer. Pošteno je ocenil negativne sado-ve novega šolskega zakona za slovensko manjšino. Vse kar je govoril socialistični poslanec pred parlamentom je ostalo za zaprtimi vrati. Avstrijski časopisi niso niti z besedico omenili njegov govor. Verjetno za to ne, da ne bi o tem zvedela avstrijska javnost in z njo tudi — Južni Tirolci.

● Sovjetska vlada je poslala Zvezni Nemčiji noto proti zahodnonemški oborožitvi. V njej med drugim pravi, da je že večkrat pozvala »lahodno Nemčijo, naj z različnimi vojaškimi in drugimi ukrepi ne komplicira odnosov med državami in naj ne otežkoča reševanje mednarodnih vprašanj.

● Zadnje deževje je povzročilo v Rosni in Hercegovini ter Dalmaciji velike poplave. Reke so narasle tudi za več metrov nad normalo. Reka Neretva je poplavlila v Metkoviću več kot 1000 hiš. Vojna je preplavila 30.000 hektarov zemlje in več mest. Sedaj se stanje izboljšuje.

20 novih tovornjakov

Avtoprevozniško podjetje Avto-Kočevje začneja z veliko obnovo svojega kamionskega parka. Iz svojih sredstev in sredstev republike, ter ob sodelovanju sredstev gospodarskih organizacij Kočevja, bo podjetje nabavilo 20 sedemtonskih kamionov znamke FAP, večje število prikolic in tudi avtobuse, s katerimi naj omogoči hitrejši in kakovitejši prevoz tovora in potnikov. Podjetje bo na tak način že v prihodnjem letu povečalo svojo

proizvodnjo tako, da bo doseglo približno milijardo din celotnega dohodka in se tako uvrstilo med močna avtoprevozna podjetja v državi. Podjetje se bo z novimi kamioni lahko še uspešneje kot doslej uveljavljalo tudi v konkurenici mednarodnih transportov.

VREME

V glavnem suho vreme z meglo v nižinah. Temperatura okoli ničle.

Rezervni oficirji za dan JLA

Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev Kočevje se skrbno pripravlja na proslavo Dneva Jugoslovanske ljudske armade. Rezervni oficirji bodo pred praznikom obiskali svoje in otrokom pripovedovali svoje spomine iz narodnoosvobodilne vojske. Šolski otroci na vseh šolah v občini so pisali šolske naloge iz zgodovine NOV.

NAŠ KOMENTAR

AKONTACIJA NA NOVE NAJEMNINE

Sekretariat za socialno politiko in komunalna vprašanja Zveznega izvršnega sveta je izdal navodilo o načinu določanja akontacije na nove najemnine za tista stanovanja, za katera pristojni organi občinskih ljudskih odborov do 31. decembra ne bodo izdali odlokov o novi najemlini.

Višina akontacije bo določili ObLO s svojim predpisom tako, da se bo znesek stanovanjske najemnine, ki je bil plačan za december letošnjega leta, povečal za določen odstotek. Višina akontacije ustreza v povprečju novim najemnina, ki se bodo plačevale v letu 1960.

Akontacija na novo najemnino bodo lahko terjali samo za januar, februar in marec prihodnjega leta, ker so ljudski odbori dolžni najpozneje do 31. marca 1960 izdati posameznikom odloke o novi najemlini.

Hišni svet oziroma zasebni lastnik stanovanja je dolžan v potrdilu, ki ga izda za plačano akontacijo na novo najemnino, označiti znesek dotedanje najemnine, kakor tudi znesek zvišanja. Ko bodo izdani odloki o višini najemnine za vsako stanovanje, bo hišni svet oziroma zasebni lastnik stanovanja obračunal dotle plačane akontacije, razliko pa zaračunal pri plačilu nove najemnine po odloku, in sicer v toliko mesečnih obrokih, za kolikor mesecev je prejel akontacijo. Stanovalec pa lahko to razliko plača tudi naenkrat.

V primerih, ko je skoraj gotovo, da bo nova najemnina precej večja od skupnega povečanja prejemkov vseh tistih, ki imajo pravico do nadomestila (najemnik stanovanja in člani njegovega gospodinjstva), se bo kot akontacija na novo najemnino plačal znesek najemnine, ko jo je nosilec stanovanjske pravice plačal za december letošnjega leta, povečan za znesek nadomestila za zvišanje najemnine, ki ga prejmejo nosilec stanovanjske pravice in vsi uporabniki stanovanja.

Amortizacijska doba stanovanj je 100 let

Odborniki obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kočevje so 11. decembra imeli skupno sejo ki je bila že 18. po vrsti. Na seji so razpravljali in sprejeli več pomembnih odlokov. Najpomembnejši je odlok o določitvi amortizacijske dobe stanovanj za dobo 100 let in določitvi vrednosti točke v višini 450 dinarjev.

Odborniki so v začetku seje najprej počastili z enominutnim molkom spomin nedavno umrlega občinskega odbornika Jožeta Radeta iz Predgrada. Po pregledu sklepov zadnje seje, je tovariš Feliks Vidmar v imenu Sveta za stanovanjske in komunalne zadeve podrobno obrazložil predlog o določitvi višine novih najemnin in amortizacije stanovanjskih stavb.

Kakor vemo so stanovanja razdeljena v kategorije, in sicer od prve do šeste kategorije, ter stanovanja, ki so izven kategorij. Nova najemnina stanovanj po kvadratnem metru in po posameznih kategorijah bo po 1. januarju znašala takole. V I. kategoriji 87 din za kvadratni meter, v II. 80 din, III. 63 din, IV. 48 din, V. 43 din, ter v VI. kategoriji in izven kategorij 27 din po kvadratnem metru.

Po tem izračunu bo znašala predvidena skupna mesečna najemnina stanovanj v Kočevju 1.937.000 din, doslej pa je znašala 572.000 din. Najemnine se bodo povečale torej za 1.365.000 din ali za 238 odstotkov. Če to pomnožimo z dvajsetimi meseci, vidimo, da bi znašala letna najemnina 23.250.000 din ali za 16.385 tisoč din več kot doslej ali za 238 odstotkov več. Vsi ti podatki temeljijo na amortizacijski dobi stanovanja 100 let.

Poleg določitve amortizacijske dobe stanovanja, ima zelo velik pomen določitev vrednosti točke, ki bodo služile poleg amortizacije stanovanjske stavbe za osnovo pri določitvi nove najemnine.

Na seji so določili tudi mejo cene, v kateri bodo plačali nosilci stanovanjskih pravic dodekate k najemlini, in sicer 5 odstotkov od najemnine. V to ceno spada ožji okoliš mesta. Meja cene vključuje Podgorsko ulico do delavnice »Stojne«, dalje do delavnice »Ključničarstvo« proti Seškovem domu, Roško cesto z delom Rudniškega naselja, potem do Kemične tovarne, kjer gre meja po železnici in pri železniški postaji do skladišča »Trgoprometa« na Ljubljansko cesto. Povišek najemnine, to je omenjenih 5 odstotkov, se bo stekal v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš.

Nadalje so sprejeli odlok, da plačujejo osebe, ki uporabljajo posamezne prostore v svojem stanovanju za poslovno dejavnost, najemnino povečano za 20 odstotkov.

Četrty odlok določa najnižje najemnine za poslovne prostore v poslovnih stavbah, ki se vplačujejo v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš. Drugi člen tega odloka govori, da znesek najemnine ne more biti nižji od zneska,

NAROČNIKOM IN BRALCEM!

Naslednja številka našega lista b. izšla namesto v soboto 26. decembra, v torek 29. decembra. Številka bo na več straneh z zanimivim branjem za noveletne praznike.

Uredništvo

Turizmu veliko več pozornosti

Turizmu v našem okraju je doletelo posebno gospodarsko in družbeno vlogo že perspektivni program gospodarskega razvoja okraja Ljubljana. Postavil je tudi splošne smerice za njegov razvoj.

Brez dvoma ima najvažnejšo vlogo v turizmu Ljubljana, ki bo, kot doslej, tudi za naprej najpomembnejše turistično središče ne samo v okraju, temveč tudi v republiki. Nas pa trenutno bolj zanima, kako je s stanjem turizma na dolinskem turističnem področju, ki vključuje občine Grosuplje, Ivančna gorica, Lašče, Ribnica, Kočevje, Sodražica in Dobrepolje.

Dolenjsko turistično področje bi z gledišča splošnih pogojev turizma mogli deliti na dva dela. Avtocesta Ljubljana-Zagreb je za področje občin Grosuplje in Ivančne gorice ustvarila posebne pogoje, ki jih bo turistično mogoče izkoristiti predvsem z ustreznimi gostinskimi kapacitetami. Naj omenimo, da je Taborska jama danes še premalo uveljavljena posebnost v turizmu tega področja. Podobna ugotovitev velja tudi za dolino Krke.

Področje od Turjaka preko Ribnice in Kočevja do Kolpe je glede prometnih pogojev precej na slabšem. Dolina Kolpe, ki bi lahko postala s svojimi prirodnimi lepotami in posebnostmi poseben pojem za slovenski turizem, bo mogoče uveljaviti turizem samo z dobro promet-

no povezavo. Ta dolina namreč nima svojega lastnega turističnega zaledja. Prav preko tega področja bi morala teči vzporednica cesti Ljubljana-Postojna-Reka, ki bi pomenila najugodnejšo povezavo naše severne meje z Jadransko avtocesto (Bled-Kranj-Ljubljana-Kočevje-Reka).

Za turizem so potrebni gostinski obrati, hoteli, turistični domovi. Po stanju 31. decembra lanskega leta je bilo na dolinskem turističnem področju naslednje število sob, oziroma postelj: sob skupno 70, ležišč pa 241. Od tega v hotelih sob 44, ležišč 109, v prenočiščih sob 13, ležišč 20, v domovih in planinskih postojankah sob 13, ležišč pa 112.

V letu 1958 je bil dosežen na dolinskem področju naslednji turistični promet: 4286 domačin in 282 inozemskih gostov. Prenočevalo pa je 11.354 domačin in 529 inozemskih gostov kar znese skupno 11.883 prenočitev.

Povprečna izkoriščenost obstoječih turističnih prenočiščinskih kapacitet je bila v letu 1958 na dolinskem področju 20,47 %. Ta podatek nam dokazuje, da kljub šibkim kapacitetam še te niso v posameznih krajih dovolj izkoriščene.

Na vsem področju prevladujejo navadne gostilne. Za izrazito pomanjkljivost ta tip tudi ustreza, če bi bili obrati primerno tehnično opre-

mljeni in če bi razširili izbiro svojih storitev. Po organizacijski obliki je vključno s hoteli in prenočišči organizacijska struktura koncem leta 1958 bila na našem področju naslednja:

Gostinskih podjetij imamo štiri, obratov v sestavi teh podjetij je 10, samostojna gostišča so 3, zasebnih gostiln 77, ter dvojje gostišče družbenih in gospodarskih organizacij.

Kakor nam pokaže pregled je po številu obratov najmočnejši sektor zasebnih gostišč, vendar pa moramo upoštevati, da zajema ta sektor komaj 18 % celokupnega prometa.

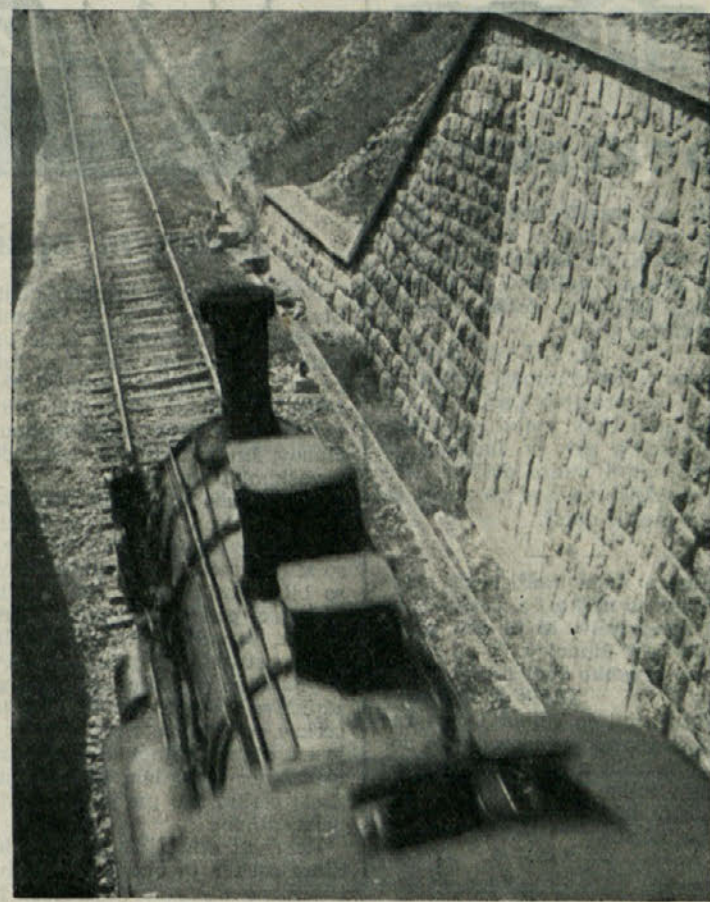
Pretežni del gostinskega izrška predstavljajo alkoholne pijače. V skupnem krajnem prometu gostinstva je udeleženo dolenjsko področje z 8,59 %. Kot zanimivost naj navedemo, da je bilo v lanskem letu na dolinskem ustvarjeno v gostinstvu nad milijon deviznih dinarjev.

Velik pomen moramo pripisati izletniškemu turizmu, saj predstavlja precejšen del celotnega turističnega gospodarstva. Splošni gospodarski razvoj in razvoj socialističnih družbenih odnosov terjata med ostalimi nalogami tudi organizirano

Na Turjaku imamo zadrugi dom. Glede na spremenjeno vlogo kmetijskih zadrug je ostalo poslopje zadržnega doma na Turjaku neizkoriščeno. Turjak že sam po sebi pomeni znano zgodovinsko postojanko, ki je dala NOB še poseben poudarek. Obisk se je v zadnjem času znatno povečal, posebno po odkritju spomenika. V domu posluje gostišče, ki pa po svojem obsegu in kvaliteti ne ustreza. V nadstropju bi se dalo dobiti nadaljnje gostinske prostore, posebno tujske sobe. Za preureditvena dela bo pripravilo program Turistično društvo Lašče, adaptacija pa bo izvršena v letu 1960.

Naj omenimo še ribniški grad. V prostorih nekdanjega gradu urejajo muzej. V sestavi prostorov bi bilo potrebno urediti primeren bife. Načrt bo pripravilo TD Ribnica.

Za razvoj turizma, ki prinaša tudi precejšnje gospodarske koristi, bi se morali v naših občinah še v večji meri zavzeti občinski ljudski odbori. Naj na kraju omenimo, da so o perspektivnem programu razvoja turizma v okraju Ljubljana razpravljali tudi odborniki obeh zborov OLO na svoji zadnji seji.

K hitrejšemu razvoju turizma v veliki meri prispeva urejen in hiter promet, žal naš »Kočevar« vozi počasneje kot pred 50-timi leti

Športna tekmovanja dvakrat na leto

Ko govorimo o telesni vzgoji mislimo tudi na sindikat. Sindikalne organizacije lahko odigrajo pomembno vlogo kot »vzgojnik« telesno vzgojo v podjetjih in ustanovah. Da je za zdravje delavca, ki opravlja delo pri stroju ali drugje, potrebna telesna vzgoja, pač ni treba poudarjati. Ljudje je treba navajati, da se bodo udeleževali v telesnovzgojnih organizacijah. Posebno pa je važno, da bomo v tem vzgojili že mlade ljudi — mlade delavce in vajence.

Telesna vzgoja naj bi ne bila potreba samo šolske mladine in športnikov, temveč čim večjega števila delovnih ljudi. Telovadba in druge oblike in discipline telesne vzgoje so človeku v korist in razvedrilo. Sindikati po podjetjih imajo lepo priložnost, da uveljavljajo idejo telesne vzgoje med delovnimi ljudmi v podjetju.

Občinski sindikalni svet je uvedel športno sindikalno tekmovanje med posameznimi sindikalnimi po-

družnicami. Cilj športnih tekmovanj sindikalnih podružnic ni ali pa vsaj ne bi smelo biti tekmovanje najboljših, ki jim je naprej zasigurana zmaga, temveč tekmovanje čim večjega števila članov sindikata.

O vlogi sindikata pri širjenju telesne vzgoje v delovnih kolektivih so razpravljali tudi na plenumu SZDL in poudarili važnost tega vprašanja. Zato bi bilo prav, da bi sindikalne podružnice v vseh podjetjih, kjer imajo možnost, razvijale telesno vzgojo, uspehi dela na tem področju pa bi se pokazali na sindikalnih športnih tekmovanjih, ki naj bi bila, kot je bilo predlagano na plenumu, namesto enkrat, dvakrat letno.

-žem

USPEŠNO DELO KRAJEVNIH ODBOROV V LAŠČAH

Uvedba komunalnega sistema v občini Lašče je omogočila uspešnejše delo krajevnih odborov. V glavnem so ti zadnja leta delavni in poleg ostalih nalog so v pogledu gospodarskih vprašanj precejšnjo oporo občinskemu LO. Mnogi so se izkazali kot dobri gospodarji pri reševanju raznih lokalnih gospodarskih vprašanj, predvsem pri popravilju raznih cest, mostov, urejanju krajev in drugega. S skromnimi finančnimi sredstvi, ob vlaganju lastnih sredstev, ter s prostovoljnimi delom, so opravili pomembna dela v prid prebivalcev posameznih krajev. Tudi o svojem delu so člani teh odborov poročali na nedavnih zborih volivcev in dali so jamstvo, da se bo njihovo delo tudi v prihodnje nadaljevalo tako uspešno v tisti občini, s katero se bo laška občina združila.

Ljudska tehnika za tehnični pouk

Reorganizirana šola na kateri je tehnični pouk obvezen predmet, nalaga organizacijam Ljudske tehnike nove dolžnosti in naloge. Tega se zavedajo tudi v občini Lašče, kjer je bilo pred leti delo organizacij LT uspešnejše, zadnja leta pa se je nekoliko ustavilo in se je delo usmerilo samo v vzgojo voznikov motornih vozil. V cilju, da se delo na področju tehnične vzgoje izboljša, je o teh vprašanjih podrobneje obravnaval Občinski odbor SZDL Lašče, ki je sprejel sklep, da se izdela podroben program dela na

področju Ljudske tehnike ter da postanejo stiki med LT in šolo tesnejši. O vseh teh vprašanjih pa bodo morali podrobneje razpravljati ljubitelji tehnike v posameznih večjih krajih. Nedvomno je v tem pogledu nalog precej, saj poleg tehnične vzgoje po šolah pri nas vidno napreduje mehanizacija v kmetijstvu in ostalih panogah gospodarstva, ki terja vzgojo novih ljudi. Tudi podatki iz področja celotne občine kažejo, da si mladina želi tehnične vzgoje in da je voljna delati v družtvih.

USPEHI Z ZDRUŽITVJO POSESTEV

Pred kratkim je bila v Ljubljani seja predsedstva okrajnega odbora SZDL, na kateri so govorili o vprašanjih kmetijskih posestev v našem okraju, razpravljali pa so tudi o kooperaciji v zadrugištvu v tem letu.

Pri vseh državnih posestvih v ljubljanskem okraju se zadnje čase opaža velik razvoj. Dosegli so ga predvsem z združitvijo 21 manjših posestev v šest večjih, ki združujejo nad 11.500 ha zemlje, poleg tega pa so ta posestva letos vzela v najem okrog 160 ha zasebnih zemljišč. Potem, ko je bila izvedena združitve, so se kmalu pokazali uspehi. Lahko so veliko bolj smotno izkoriščali zemljo, porazdelili stroje in strokovnjake. Na družbenih posestvih je bil letos videlček kljub slabemu vremenu dober mnogo večji kot na privatnih njivah.

Neprimerno se je povečal tudi stalež živine (letos za 108 %), s tem pa se je dvignila tudi proizvodnja mlečnih in mesnih izdelkov. Velike so bile letos tudi investicije v kmetijstvu (4,8 milijarde din), ki so jih porabili predvsem za nakup živine.

Za smeh in dobro voljo

Meril je cesto sem ter tja, in komaj se mi je posrečilo, da sva se ujela.

»Fant, kdaj boš nehal tako piti?« sem ga pobaral, »tolikokrat si že obljubil, da je s tem konec?«

Kar razmeščal se je: »Saj res ne bom več, če ti pravim, da res ne!«

»Kaj pa to?« zapazim vzboleno na suknjiču in že imam v ro-

kah steklenico. »Poglej ga, kako sveto obljublja, zraven pa nosi liter žganja.«

»Oh, jej, saj je samo pol litra mojega, polovico pa je od brata.« Odmašim steklenico in se pripravim, da odlijem njegov delež, ko preplašeno poskoči.

»Stoj! Veš, moja polovica je spodaj, zgornja je bratova.« No, pa se je spet »izmazal«.

KOT ŽRTVE STE PADLI V BORBI ZA NAS

ŠTEVILNE SO BILE ŽRTVE, KI SO JIH NAŠI KRAJI DALI ZA SVOBODO IN BOLJŠE ŽIVLJENJE. PRIOBČUJEMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJEPISE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA

ALOJZ ZAJC

Rodil se je 15. VI. 1919 v Zimaricah v kmečki družini. Po poklicu je bil študent medicine. Bil je vsekolni napreden. Član Komunistične partije Slovenije je postal že leta 1937. Bil je med prvimi organizatorji narodnoosvobodilnega gibanja v Sodražici dolini. Da so korenine osvobodilnega gibanja v tem kraju tako globoko pognale že v začetku oboroženega upora, je brez dvoma njegova velika zasluga. L. 1941, v juniju, je odšel v partizane. Kmalu nato je odšel v Ljubljano, kjer je opravljal pod ilegalnim imenom odgovorne naloge aktivista. V Ljubljani so ga Italijani aretirali in internirali v Gonarsu. Tam se je našel izdajalec, ki je Italijanom povedal, kdo se skriva pod ilegalnim imenom, ki ga je imel Zajc. Takoj so ga odpeljali nazaj v Ljubljano ter ga 2. VII. 1942 v Gramozni jami ustrelili kot talca.

EDVARD GORNIK

Rojen je bil v Pulj 29. IX. 1907, živel pa je v Zimaricah. Po poklicu je bil mali kmet. Bil je tudi prednega mišljenja, zato je tudi takoj po okupaciji začel simpatizirati z narodnoosvobodilnim gibanjem. 8. avgusta so ga Italijani internirali na Rabu. Tam se je nahajal do kapitulacije Italije. Po kapitulaciji je bil imenovan za komandanta Rabske brigade. V Mašunu pri Ložu je bil izvoljen za poslanca v Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Pred nemško ofenzivo je dobil nalog, da uredi neke zadeve v domačem kraju. Nemška ofenziva ga je zajela na pobeegu, vendar ni mogel pobegniti. Padel je 2. XI. 1943 na Travnici gori. Zapustil je ženo in štiri otroke.

STANKO ČAMPA

Doma je bil iz Zimaric, kjer se je rodil 14. IV. 1923 v kmečki družini. Bil je delavec. S partizanskim pokretom je začel simpatizirati in aktivno delati v začetku ljudske revolucije. V NOV je vstopil leta 1942. Njegove želje da bi se boril do končne zmage proti okupatorjem in njihovim romagancem, se niso uresničile. Po nekaterih dnevih, ko se je nahajal v partizanih, je padel v boju z Italijani 20. maja 1942.

FRANC ČAMPA

Rodil se je 7. XI. 1926 v Zimaricah v kmečki družini. Bil je mirne narave. Ko mu je pretila od okupatorja nevarnost je 8. IX. 1943 odšel v partizane. Po treh mesecih partizanstva se je udeležil napada na sovražno postojanko v Kočevju, kjer je v boju padel. Naj omenimo, da je bil Čampa leta 1942 štiri mesece interniran v Italiji.

FRANC TURK

Rojen je bil 4. IX. 1922 na Novi poti, nazadnje je pa živel v Zimaricah. Izhajal je iz kmečke družine. Po poklicu je bil delavec. Bil je

vse skozi simpatizer NOV. V začetku leta 1943 je odšel v partizane. Ker pa je bil bolj rahlega zdravja, so ga od partizanov za dalj časa odpustili domov. Ko je drugič odšel v partizane, so ga 27. X. 1943 zajeli Nemci in ga ubili. Kraj njegove smrti ni znan.

LUDVIK VESEL

Doma je bil iz Globeli. Rodil se je v kmečki družini 27. IV. 1900. Po poklicu je bil kmet in obdar. Za NOV je začel delati že leta 1941. Delal je na terenu kot aktivist do leta 1943. 2. novembra 1943 je odšel na rajon Sodražica. Ob času nemške ofenzive se je nahajal rajon na Travnici gori. Bil so obkoljeni. Ko so se hoteli prebiti na Goro, so prišli v sovražniško kovo zasedo. Vesel je v boju padel dne 2. XI. 1943. Zapustil je ženo in 9 mladoletnih otrok.

JOŽE PERUŠEK

Po poklicu je bil kmet, rojen pa je bil 25. III. 1905 v Zimaricah. Po ustanovitvi prvih partizanskih oddelkov je začel sodelovati s partizani in za njih agitirati. Zbiral je hrano, obleko in orožje. Bil je rajonski aktivist na rajonu Sodražica. 14. V. 1944 je bil skupno s še nekaterimi tovariši izdan od domačih izdajalcev. Istega dne so ga v Globeli na zahrbtn način umorili. Med partizani in prebivalci je bil zelo priljubljen. Brez rednika je ostalo sedmero otrok in žena.

IVAN ZABUKOVEC

Rodil se je 3. II. 1922 v Globeli v kmečki družini. Do leta 1943 je bil doma. V tem letu je bil vključen v NOV. V partizanih na se je nahajal samo mesec dni. Ob čase druge nemške ofenzive, v decembru 1943, se je od nekod vračal proti domu. Prišel je v roke Nemcem, ki so ga v bližini Sodražice ubili.

ANTON PERUŠEK

Rojen je bil 20. IV. 1925 v Zimaricah. Doma je bil iz revne kmečke družine, po poklicu je bil delavec. Bil je še skoraj otrok, ko je odšel 18. II. 1943 v partizane. Nazadnje se je javil iz Ilove gore leta 1943, od takrat je izginila za njim vsaka sled.

IVANKA VESEL

Doma je bila iz Sodražice, rojena pa je bila 17. V. 1920. Po poklicu je bila delavka. Dom jo je vzgojil v navrednem duhu. Z OF se je povezala in začela z delom že leta 1941. Okupator je za njeno delo zvedel. Aretirana je bila, ker pa ji niso mogli ničesar dokazati so jo izpustili. Ko so Italijani množično internirali ljudi, je bila med njimi tudi Ivanka. Po kapitulaciji Italije se je še z večjim članom vrgla v delo za osvobodilno gibanje. Delala je na terenu. 7. VII. 1944 je prišla v Sodražico zloglasna »črna roka«. Izdajali so se za partizane. Najprej so aretirali njene strica Antona Henigmana, potem pa še njo. Odpeljali so jo v Lašče. Po 17-dnevnem zasilnem in mučenju so jo izpustili, potem pa ne daleč od Lašče v bližnjem gozdu oba na zahrbtn način ustrelili.

Pred leti urejena turistična koča v Kostelu je še vedno premalo znana in obiskana. V bližini je kostelski grad in Kolpa

